

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Теофана Николова Гайдарова

Филологически факултет, ПУ „Паисий Хилендарски“

относно материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност *доцент*,

на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование: 2. *Хуманитарни науки*; професионално направление

2.1. *Филология*; научна специалност *Български език (История на българския език)*

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 33 от 17.04. 2018 г. и в интернет страница на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „*Общо езикознание и история на българския език*” към факултет *Филологически*, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р **Ани Иванова Кемалова** от ПУ „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № Р33-2668 от 15.06.2018 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурса за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление 2.1. *Филология* научна специалност *Български език (История на българския език)*, обявен за нуждите на *Катедрата по общо езикознание и история на българския език* към *Филологическия факултет*.

За участие в обявения конкурс като единствен кандидат е подала документи гл.ас. д-р Ани Иванова Кемалова от катедра „ *Общо езикознание и история на българския език*“ към ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от гл.ас. д-р Ани Иванова Кемалова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва всички необходими документи:

Д-р Ани Иванова Кемалова е приложила като хабилизационен труд 1 монография *Диахронната лингвистика и предизвикателствата на днешната образователна институция* (Пловдив 2018 г.) и 16 научни труда, от които 13 научни статии и 3 научноприложни монографии, които са извън темата на дисертацията ѝ и изцяло отговарят на тематиката на обявения конкурс за доцент. Представени са и документи за участие в 4 научни проекта, в различни научни форуми, както и документи, свързани с преподавателската дейност на кандидатката.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Ани Иванова Кемалова е родена на 22.01.1969 г. Средното си образование завършва в ИТ „Васил Левски“, Пловдив. От 1989 до 1991 г. учи библиотекознание и библиография в ИБД София и придобива специалността *Библиотекар*. Впоследствие изучава *Българска филология* в Пловдивския университет. През 1996 г. с отличие защитава дипломна работа на тема: „Показалец на думите и формите в старобългарския паметник „Закон за съдене на хората“. През 2006 г. придобива образователната и научна степен доктор по научната специалност 05.04.17 Български език въз основа на защитена дисертация на тема: „Сборникът Судац по софийски препис от XVII век – лексикално-текстологични проблеми“.

От 1995 г. до 1998 г. работи като библиотекар в НЧ „Алеко Константинов“, с. Марково, а от 1999 г. до днес е преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“. Към момента д-р Ани Кемалова има значителен преподавателски опит. Заемала е длъжностите хоноруван асистент, редовен асистент, главен асистент. Преподавателската дейност на Ани Кемалова има необходимата за целта на конкурса заетост. Д-р Кемалова е подготвила лекционни курсове по различни дисциплини (6 лекционни курса по *Старобългарски език* за БФ, СФ, РФ и хибридните специалности – РО и ЗО; *Историческа граматика* за БФ и *Църковнославянски език – Граматика*, *Църковнославянски език – Синтаксис* за специалността Теология), а преподавателската

й работа след придобиване на научната степен *доктор* е повече от 10 години, от които 8 са с над 30 лекционни часа годишно. През този период е осъществила научно ръководство на четирима успешно защитили дипломанти от специалностите *Славянска филология* и *Балканистика*. Рецензирала е множество дипломни проекти на студентите от Филологическия факултет (бакалавърски и магистърски програми), участвала е в организирането на учебни експедиции, разработила е административен уебсайт с учебно съдържание (много полезен и интересен), активно работи в различни направления като член на академичния състав на Пловдивския университет. Заслужава внимание и участието на д-р Кемалова в 3 научни проекта, свързани с компютърните и интерактивните средства за исторически езиковедски изследвания, електронните ресурси за дистанционно обучение в медиевистиката, славянските ръкописи в НБ „Иван Вазов“. Дейността ѝ по проекта на МОН „Студентски практики“ е свързана с преподавателската дейност на д-р Кемалова.

3. Лични впечатления

Д-р Кемалова има отлични умения да поддържа контакт със студентите, представя учебния материал в достъпен вид, но с необходимата научна прецизност. Коректност и задълбоченост са основните качества, с които пристъпва към задълженията си на преподавател. Д-р Кемалова е и чудесен колега – отзивчив и сърдечен, с отлични умения за работа в екип.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

Основно място сред представените за оценка материали заема монографията *Диахронната лингвистика и предизвикателствата на днешната образователна институция*. Предложеното изследване има както научен, така и приложен характер. Безспорно е впечатлението, че трудът е резултат от дългогодишния труд и целенасочените изследователски усилия на д-р Кемалова. Водеща е идеята за нестандартните решения за осъвременяване на подхода към езиковото обучение с акцент въррху диахронната лингвистика. Интересна е концепцията на монографията, разкриваща различните аспекти на диахронната езиковедска материя в контекста на

съвременната образователна система. Значим е фактът, че това е „първото учебно пособие от книжен тип, прилагано у нас в областта на хуманитаристиката, което получава признание за **изобретение** по смисъла на *Закона за патентоване и регистрация на полезните модели.*“ (с. 7). Книгата, представяща различна концепция за самостоятелната работа на студентите по дисциплините, посветени на българската езикова диахрония, е организирана в няколко части. В първата част са разгледани проблемите, свързани с висшето образование в България във фокуса на Европа, с мотивацията на университетския преподавател за създаването на учебни помагала, както и стратегията и организирането на цялостния образователен модел на обучение, базиран на висока научност и прагматичност. Особено интересни са страниците, посветени на методиката, по която се организират основните съставляващи на обучителния процес в хуманитарните специалности, от което произтича и кредитният баланс в рамките на всяка дисциплина и нейната относителна тежест в образователния цикъл. В частта, наречена *Конкретика на реалността*, авторката прави съпоставка на всички специалности във Филологическия факултет на Пловдивския университет (РО и ЗО), включващи предмети от направление „Историческа лингвистика за десетгодишен период (2008 – 2017). Разглеждайки различните параметри на всички видове студентска заетост, Ани Кемалова доказва убеждението си, че грижата за извънаудиторната студентска заетост е равнопоставена част от задълженията на преподавателя. Именно това разбиране кара д-р Кемалова да създаде учебно пособие, предназначено за самостоятелна подготовка по предметите от направление „Историческа лингвистика“ с акцент върху материала от университетския курс по старобългарски език. Убедена съм, че двете книги, посветени на фонетиката и морфологията, са изключително полезни за практическата работа с българския диахронен езиков материал и създават много добра връзка между преподаването на някогашното и сегашното състояние на езика. Идеята е перспективна и създава възможност за използването на съответните схеми и за усвояване на българския синхронен езиков материал.

Монографията на Ани Кемалова притежава всички достойнства на качествен хабилитационен труд с висока научна и приложна стойност.

Наред с хабилитационния труд кандидатката е приложила и статии, които показват разностранните ѝ и задълбочени изследователски интереси. Ани Кемалова е изграден специалист по историческа лингвистика на българския език и проявява задълбочен интерес в различните аспекти на тази научна област.

За мен особен интерес представляват и книгите „Помагало по старобългарски език. Фонетика“ и Помагало по старобългарски език. Морфология“ и свързаната с тях статия „Езикова компетентност и интуиция – успешната формула за работа с едно нестандартно помагало по старобългарски език“. Поставени на стабилна теоретична основа, те предлагат нестандартни и интересни решения за осъвременяване на езиковото обучение по старобългарски език. Провокирането на самостоятелно аналитично мислене, базирано на научна основа, разкрива цялостната концепция на авторката за преподаване на диахронните езикови дисциплини и стимулиране на нов тип отношение към индивидуалните задачи. Синтезът между теория и практика, тестовият характер, информативността и забавният елемент дават възможност на студента да придобие обективна и адекватна оценка на своите знания. Модели на тестове по старобългарски език и история на българския език на електронен носител са предложени и в статията „Алтернативни средства в обучението по диахронно езикознание“.

В обсега на научните дирения на Ани Кемалова важно място продължават да заемат старите правни паметници с техните фонетични, ортографични, лексикални, морфологични, синтактични и текстологични характеристики. Нейните наблюдения и изводи са направени на страниците на престижни български и чужди издания.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Ани Кемалова е създала оригинални самостоятелни научни трудове с принос към теорията и практиката на диахронната лингвистика.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки и препоръки към научната и преподавателската дейност на гл.ас. д-р Ани Кемалова.

7. Заключение

Въз основа на изложеното по-горе изразявам категоричната си позиция, че документите и материалите, представени от **гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова**, **отговарят на всички изисквания** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатката в конкурса е представила **достатъчен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите ѝ има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание, като представителна част от тях са публикувани в престижни списания и научни сборници. Теоретичните ѝ разработки имат практическа приложимост, като голяма част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова е **несъмнена**.

Постигнатите от нея резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет за заемане на академични длъжности, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Ето защо, след като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове и се убедих в тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет **за избор на гл. ас. д-р Ани Иванова Кемалова на академичната длъжност ‘доцент’** в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 2.1. Филология – Български език (История на българския език).

18.08. 2018 г.

Изготвил становището:

Пловдив

/доц. д-р Теофана Николова Гайдарова/